

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

ISSN 2294-5415

58ste jaargang nr. 2 - maart-april 2026

Verspreiding op ca. 2 900 mailadressen

Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@fvbrugge.be)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE

Kennisplatform voor familiegeschiedenis

FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

 <https://fvbrugge.be/>

 FV Brugge, Moerkerkse Steenweg 190, 8310 St-Kruis-Brugge

 BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge

 Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@fvbrugge.be)

 Redactie: Jean-Marie Bulthé, Johan Haerynck,
Reinhilde Aendekerk, Raf Barzeele

 Secr.: Jean-Marie Bulthé (secretariaat@fvbrugge.be)

 Verantw. uitg.: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

UW LIDMAATSCHAP BIJ FAMILIEKUNDE IN 2026	1
LEZING: DE GENETISCHE REVOLUTIE IN FAMILIEGESCHIEDENIS	2
WORKSHOP ALDFAER VOOR LEDEN EN GEÏNTERESSEERDEN	2
58 ^{ste} NATIONAAL CONGRES VAN FAMILIEKUNDE VLAANDEREN	3
HOE ONTVANG IK VLAAMSE STAM DIGITAAL	4
GENEALOGIE GEMAKKELIJKER MAKEN MET AI VAN FAMILYSEARCH	4
'DE PATRIJZEN': NIEUWE KANS OM DEEL TE NEMEN AAN EEN DNA-PROJECT	6
OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN	7
"UIT ONZE BIBLIOTHEEK" (2): BOEKEN OVER HERALDIEK	9
OPENINGSTIJDEN VAN ONS DOCUMENTATIECENTRUM	11
SCHENKING VAN 7.500 BIDPRENTJES AAN ONZE BIBLIOTHEEK	11
VRAAG EN ANTWOORD	12
VRIJWILLIGERS GEVRAAGD: SPEURDERS NAAR TAALFOUTEN	13
PROCESDOSSIERS V.H. BRUGSE VRIJE (15): KLASSEJUSTITIE ?	13
TERUGBLIK OP DE VOORBIJE ACTIVITEITEN	16

UW LIDMAATSCHAP BIJ FAMILIEKUNDE IN 2026

Het ledenaantal van FV regio Brugge groeit verder aan. Wij nodigen de vele geïnteresseerden die Brugse Stam gratis ontvangen uit, om ook het lidmaatschap te overwegen.

Als lid krijgt u vanaf nu toegang tot onze nieuwe zoekrobot 'Octopus'. Verder kan u terecht in alle FV-afdelingen voor raad en om de bibliotheek te consulteren. U ontvangt beide digitale tijdschriften Vlaamse Stam én Brugse Stam. U krijgt korting op onze publicaties, cursussen en voordrachten. **Wij zijn vrijwilligers.** De lidgelden dienen voor onze algemene werking.

Uw bijdrage is €40 [*] op BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen met vermelding "Lidgeld 2026 afdeling Brugge + uw mailadres" [**].

[*] U kan ook opteren om Vlaamse stam in luxe-afdruk te ontvangen met de post. Dan is uw bijdrage €50 i.p.v. €40.

[**] Uw mailadres is nodig om onze tijdschriften te kunnen toesturen. Vervang in de mededeling @ door een punt.

Brugse Stam met steun van:

B R U
G G E

Familiekunde
Vlaanderen

LEZING: DE GENETISCHE REVOLUTIE IN FAMILIEGESCHIEDENIS

door prof. dr. Maarten Larmuseau

In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw.

Tijdstip: Maandag 30 maart 2026 om 19:30.

Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, St-Kruis.

Toegang: Toegangspreis leden € 3, niet-leden € 6.

Wie waren mijn voorouders? Hoe en waar leefden ze? En wie uit de regio is vandaag een verre verwant van mij? Veel mensen stellen zich ooit zulke vragen. Uit onderzoek blijkt dat genealogie en familiegeschiedenis maar liefst zeven op de tien Vlamingen interesseert. De zoektocht naar de eigen stamboom speelt zich vandaag echter niet uitsluitend af in papieren of online archieven, maar ook - via DNA-analyse - in laboratoria.

Het erfelijk materiaal in ons DNA vormt een levend archiefdocument, waarin genetici sporen uit het verleden blootleggen. Door stambomen te koppelen aan genetische gegevens, ontstaan verrassende inzichten in iemands (biologische) familiegeschiedenis.

In zijn bevolgen stijl presenteert prof. dr. Maarten Larmuseau (KU Leuven) de nieuwste ontwikkelingen in de genetische genealogie, een interdisciplinair vakgebied op het kruispunt van biologie, geschiedenis en familieverhalen. Koekoekskinderen, moederlijnen, Beethoven en koning Albert I passeren de revue in deze lezing vol intrigerende verhalen.

Maarten Larmuseau is bioloog en genealoog, gespecialiseerd in genetische genealogie en populatiegenetica. Hij staat aan het hoofd van het Laboratorium voor menselijke genetische genealogie aan de KU Leuven en leidt eveneens het KU Leuven Instituut voor Genetica en Samenleving.

WORKSHOP ALDFAER VOOR LEDEN EN GEÏNTERESSEERDEN

met Tony Strypsteen en Reinhilde Aendekerk

Tijdstip: Zaterdag 14 maart 2026.

Timing: Individuele hulp doorlopend van 10:00 tot 12:30 en van 13:30 tot 16:00.

Waar: In ons lokaal: Moerkerkse Steenweg 190, St-Kruis (boven bibliotheek De Zorge).

Toegang: Gratis voor FV-leden en vrijwilligers, anderen betalen € 5 ter plaatse.

Inschrijven: Is vereist: stuur een eenvoudig mailtje aan tony.strypsteen@fvbrugge.be

- Ons lokaal is op de eerste verdieping (zonder lift). Voor de ligging, zie <https://www.fvbrugge.be/index.php/over-ons/documentatiecentrum>
- Als u een specifiek probleem hebt, is het aanbevolen om dit al te vermelden bij uw inschrijving. Zo zal u veel vlotter geholpen worden.
- Breng eventueel uw eigen laptop mee. Problemen worden vaak veroorzaakt door verkeerde instellingen en u moet ook minder noteren.

ALDFAER

58ste NATIONAAL CONGRES VAN FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

“De Toekomst van het Verleden, nieuwe wegen in Familiekunde”

Datum en plaats

Zaterdag 21 maart 2026 in Muziekcentrum “Track”, Conservatoriumplein 1, 8500 Kortrijk. Track ligt op 3 minuten wandelafstand van het station en op 5 minuten van de Grote Markt. Parkeren kan in de ondergrondse parking ‘Station’ (betalend) of in de Weggevoerdenlaan (gratis op 25 minuten wandelen).

Programma

09:00 Onthaal van de deelnemers met koffie.

10:00 Openingsceremonie.

10:30 Lezing door Bram Jacobs - “Handschriftherkenning: je eigen beginnend transcribent of expert paleograaf?”

11:30 Lezing door Maarten Larmuseau - “DNA-genealogie anno 2026: nieuwste inzichten voor de familiegeschiedenis”.

12:30 Middagpauze met broodjeslunch (€ 11).

14:30 Lezing door Peter Eyckerman - “Al in je stamboomonderzoek: speelgoed of hulpmiddel?”

15:45 Lezing door Karin Van Honacker en Hendrik Callewier (Rijksarchief) - “Toekomstige projecten van het Rijksarchief”.

16:10 Lezing door Leen Van Bockstal (Histories) - “Nieuwe plannen rond migratie en familiegeschiedenis”.

16:30 Slotceremonie, met overhandiging van een kwartierstaat aan burgemeester Ruth Vandenberghe en schepen van cultuur Felix De Clerck.

17:00 Receptie voor de ingeschreven deelnemers en de genodigden in de concertstudio.

Informatiestanden

Parallel met bovenstaand programma zijn er informatiestanden van heraldische, genealogische en erfgoedorganisaties en van boekhandels. Die zijn vrij toegankelijk (gratis en zonder inschrijving) van 09:00 tot 17:00.

Inschrijving en prijzen

- Deelname congres: € 17.
- Broodjeslunch (1 broodje + 2 drankbonnen t.w.v. € 3): € 11.
- Betaling: Op rekening BE41 4675 0229 7110 van FV regio Mandel-Leie met vermelding: “Congres FV 2026 - [jouw naam]”
- Er wordt gevraagd om tijdig in te schrijven, liefst voor 3 maart 2026.
- Het inschrijvingsformulier vind je op <https://www.familiekunde-vlaanderen.be/congres2026>

HOE ONTVANG IK VLAAMSE STAM DIGITAAL

Jean-Marie Bulthé

Een aantal leden die kozen voor de **digitale** versie van Vlaamse Stam hebben hun exemplaar nog niet ontvangen. Familiekunde Vlaanderen heeft er namelijk voor gekozen om die niet in bijlage aan een mail op te sturen. Zij voorziet op haar website een procedure, waarbij de leden met een digitaal abonnement zelf hun magazine kunnen downloaden.

LET OP: dit is enkel geldig voor die leden. Zij die gekozen hebben voor de versie op papier krijgen door malconversatie - voorlopig - geen toegang tot de digitale versie.

Procedure:

1. Ga naar <https://familiekunde-vlaanderen.be>
2. Klik bij "Laatste Nieuws" onderaan op "Vlaamse Stam 2026 nr1".
3. Klik op "Loginpagina".
4. Vul in: je lidnummer en je wachtwoord.
De eerste keer heb je nog geen paswoord en moet je met je lidnummer klikken op "Stuur mij een link om een wachtwoord te kiezen".
5. Je krijgt enkele minuten later een mail die je helpt om een wachtwoord aan te maken.
6. Daarmee kun je inloggen en je digitale versie downloaden.

Veel succes vanwege jullie secretaris.

GENEALOGIE GEMAKKELIJKER MAKEN MET AI VAN FAMILYSEARCH

Hans Van Landschoot

Het genealogieplatform *FamilySearch* van de Mormonen biedt sinds kort een bijzonder hulpmiddel voor iedereen die met oude documenten worstelt: **een AI-gestuurde zoekfunctie die de volledige tekst van scans doorzoekt**, ook wanneer de originele bron met de hand geschreven is. Deze technologie maakt bladeren door eindeloze pagina's overbodig: AI doet het zware werk voor jou.

Tekstherkenning met AI

Wanneer een registerpagina of akte op FamilySearch ingescand is, kan de AI achter de schermen het document 'lezen' en omzetten in een digitale transcriptie. Het gaat hier niet om een klassieke naam-index, maar om het herkennen van alle woorden op de scan, inclusief:

- Handgeschreven zinnen in oud of slordig schrift.
- Afkortingen zoals fs (filius = zoon), ux (uxor = echtgenote), vid (vidua = weduwe), ...
- Oude schrijfwijzen van namen en plaatsen.

Die omgezette tekst wordt vervolgens gekoppeld aan een volledige-tekst-zoekmachine. Dit betekent dat je **een zoekterm kunt intypen en meteen de juiste pagina's ziet waarop dat woord voorkomt**, zelfs wanneer geen vrijwilliger of archivaris het document ooit heeft overgetypt.

Gebruik van de full-text zoekbalk

Ga naar de zoekomgeving <https://www.familysearch.org/nl/search/> en log gratis in.

Bovenaan onder 'Zoeken' kies je ditmaal niet zoals gewoonlijk voor 'Catalogus' of 'Afbeeldingen', maar voor **'Volledige tekst'**. In het nieuwe zoekvenster kan je woorden invoeren, bv.:

- Landschot, Lanscoot, Lantschoot (gebruik zoveel mogelijk variaties op de naam, gebruik eventueel het jokerteken * in het zoekwoord).
- Filter op jaren, locatie, etc.

FamilySearch toont dan automatisch een lijst van pagina's waarin dat woord herkend werd. Met één klik spring je rechtstreeks naar de originele scan-pagina - zodat je die zelf kunt bekijken of gebruiken als bron voor je stamboom. Rechts op uw scherm zie je de bewerkte tekst. Hou er rekening mee hoe minder leesbaar hoe minder hits. Maar toch zal je soms verrast zijn!

- Heb je eenmaal jouw tekst gevonden, klik dan op de bron. Je ziet nu het origineel document en rechts de transcriptie.
- Boven deze tekst staat een pijltje om te downloaden. Selecteer pdf, jpg, ... en sla op.
- Ernaast staat een rechthoekje. Als je erop klikt wordt de tekst gekopieerd en kun je hem plakken in een document om verder te bewerken.
- Het potlood kun je gebruiken om fouten in de naam zelf te verbeteren indien nodig. Normaal staat de zoekterm automatisch in geel en kun je deze aanpassen. Dit verhoogt het zoekresultaat voor anderen!

Waardevol voor ons als onderzoekers

Drie grote voordelen:

- **Snel vinden wat je zoekt, zelfs zonder ervaring met oud schrift.**
Al herkent woorden die ook voor experts soms moeilijk te lezen zijn. Hierdoor kun je zelf wat oefenen met oude schrift.
- **Je zoekt binnen de context, niet enkel op een naam.**
Als een familielid niet correct in een index werd opgenomen, kun je het nu toch terugvinden door te zoeken op een woord dat in de akte staat, zoals "voogd" of "hofstede".
- **Je verliest geen tijd met handmatig bladeren door honderden pagina's.**
Al filtert vooraf en toont je alleen de pagina's waarin jouw zoekterm voorkomt.

Interessante toepassingen

De full-text-zoekmachine van FamilySearch is bijzonder nuttig bij:

- Notariële en gerechtelijke documenten.
- Scans waarin families, pachtcontracten, voogdij-structuren, enz. beschreven worden.
- Archieven met koloniale of maritieme informatie, bv. bemanningslijsten, ...

Dankzij deze zoekfunctie kun je zelfs verborgen gegevens opsporen die misschien niet mee geïndexeerd zijn, zoals de naam van een gebruiker of een minder bekende familielijn.

En is het altijd foutloos?

Uiteraard niet! Transcripties zullen fouten bevatten o.m. door:

- Slecht handschrift.
- Degradatie van het document door vlekken, scheuren of vervaging.

Maar hier is het belangrijkste om te onthouden:

☞ Al is niet de bron, maar de zoekloop. De scan blijft altijd de waarheid.

Je gebruikt de transcriptie enkel om sneller de juiste pagina te vinden, niet om die blind over te nemen.

De AI-tool staat pas in haar kinderschoenen en zal steeds beter worden.

Een tip!

Heb je documenten waar veel verwantschap in voorkomt, kopieer de volledige tekst en plak deze in ChatGPT (gratis account maken).

Geef als prompt: toon mij de verwantschap in deze akte, gestructureerd of in een lijst. Je kan zelfs vragen om een gedcom bestand te maken, dat importeerbaar is in jouw stamboomprogramma. Velen weten dit niet!

‘DE PATRIJZEN’: NIEUWE KANS OM DEEL TE NEMEN AAN EEN DNA-PROJECT

**Zoek in jouw stamboom mee naar voorhuwelijkse kinderen en hun ‘papa’s op papier’
Inschrijven tot 30 juni 2026**

Na de ‘koekoekskinderen’ en ‘MamaMito’ wordt vanuit de KU Leuven een nieuw wetenschappelijk project gelanceerd, gebaseerd op DNA-analyses.

Dacht je dat men in de vorige eeuwen altijd wachtte met kinderen tot na het huwelijk? Zeker niet! Wist je dat 1 op 4 moeders in de 19de-eeuwse Vlaamse steden een kind kreeg vóór het huwelijk? Wanneer de moeder later trouwde, werd het kind vaak erkend door de echtgenoot en kreeg het diens familienaam. Die kinderen noemen we **patrijskinderen**.

De benaming verwijst naar het Latijnse patris (‘van de vader’), het Y-chromosoom (met zijn ‘ij’-klank) én naar patrijschaantjes die bekendstaan om de bescherming van hun nest.

In stambomen verschijnt bij deze patrijskinderen dan een ‘papa op papier’. Maar... was die ‘papa op papier’ ook de biologische vader? De biologische band tussen vader en kind bleef in die tijd onzeker en onbepaalbaar. Het doel van dit nieuwe onderzoek is dan ook duidelijk: **in hoeveel gevallen was die wettelijke vader ook biologisch de vader?**

Met het nieuwe citizen science-project **De Patrijzen** (KU Leuven, samen met KADOC-KU Leuven en Familiekunde Vlaanderen) onderzoeken we dit fenomeen. Dit gebeurt via de combinatie van archiefonderzoek én DNA-bepaling.

Het vooronderzoek wijst erop dat veel meer diversiteit aan verhalen achter patrijskinderen schuilgaat dan vaak wordt aangenomen. Dankzij de combinatie van archiefonderzoek en Y-chromosomaal (= mannelijk) DNA kan dit nu voor het eerst op grotere schaal onderzocht worden, uiteraard op voorwaarde dat zoveel mogelijk Vlamingen met interesse in hun eigen familiegeschiedenis, deelnemen.

Hoe kan je meewerken?

- Bezorg jouw eigen vaderlijke stamlijn (jij → je vader → je grootvader → ...) met daarin een patrijskind (voorhuwelijks kind dat later werd gewettigd). Of speur in jouw stamboom-database naar een patrijskind en daal af in de vaderlijke lijn tot bij een levende persoon die wil meewerken.
- Verzamel context via akten en bronnen met de stap-voor-stap-handleiding en webinar hierna.
- Ook als je géén patrijskind vindt, kan je bijdragen.
- Meedoen kan **tot 30 juni 2026**.

Later worden een aantal deelnemers uitgenodigd voor een DNA-analyse van het Y-chromosoom om vaderlijke lijnen te vergelijken.

Meer uitleg over het project in deze video's:

<https://youtu.be/QTSkzZs827E>

(algemene info)

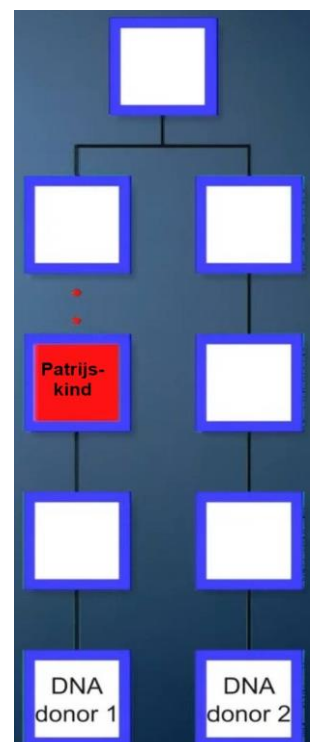
<https://www.youtube.com/watch?v=orkJGEsmNbg>

(stamreeks opstellen)

<https://www.youtube.com/watch?v=5pWzrir-P4A>

(contextinformatie)

Inschrijven en extra info: <https://depatrijzen.be>

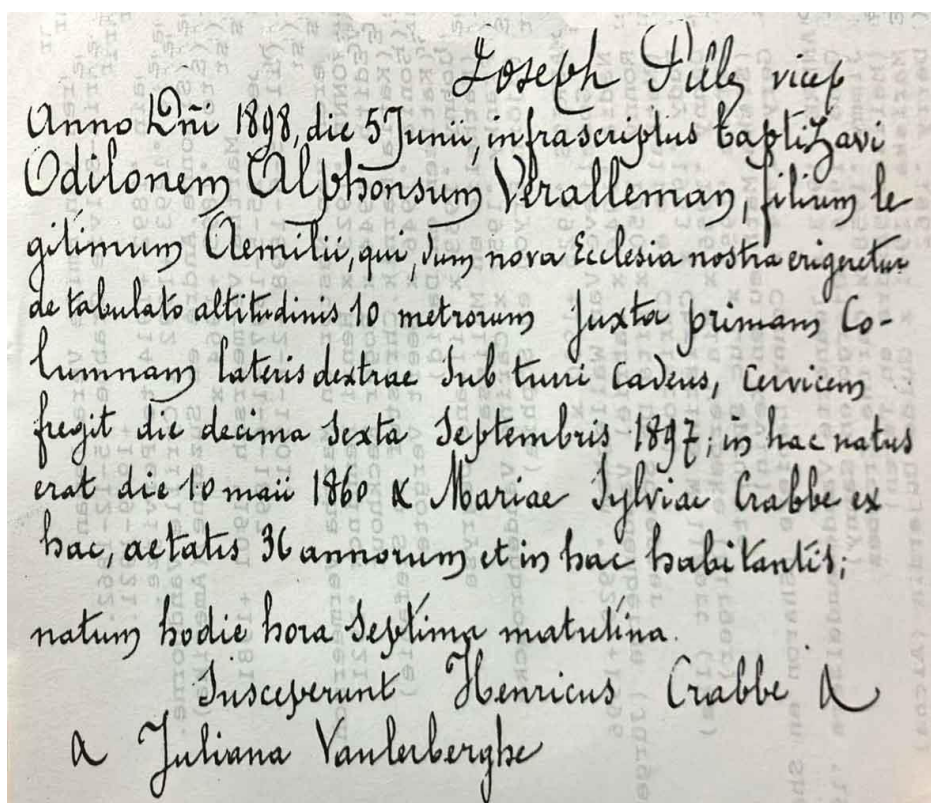
Onze trouwe lezer en FV-lid **Geert Tavernier** bezorgde ons een dramatisch verhaal.
Hij beseftte toen niet dat dit bij onze voorzitter Jo Patteeuw extra koude rillingen zou veroorzaken.

OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN

Dramatisch voorval in 1897 te Oostnieuwkerke

Geert Tavernier

Iemand gaf me een foto uit een hedendaags (na 1796) kerkregister, met de vraag wat hierop staat:

De tekst luidt: Joseph Pillen vice(pastor). Anno D(omi)ni 1898, die 5 junii, infrascriptus baptizavi Odilonem Alphonsum Veralleman, filium legitimum Aemilii, qui, dum nova ecclesia nostra erigeretur de tabulato altitudinis 10 metrorum juxta primam columnam lateris dextrae sub turri cadens, cervicem fregit die decima sexta septembris 1897; in hac natus erat die 10 maii 1860 & Mariae Sylviae Crabbe ex hac, aetatis 36 annorum et in hac habitantis; natum hodie hora septima matutina. Susceperunt Henricus Crabbe & Juliana Vanlerberghe.

Vrij vertaald: In het jaar des Heren 1898, op 5 juni, heb ik, ondergetekende, onderpastoor Joseph Pillen, Odilon Alphonse Veralleman gedoopt, wettige zoon van Aemilius -- die, terwijl onze nieuwe kerk werd opgetrokken, vanaf een 10 meter hoge stelling nabij de eerste zuil aan de rechterkant onder de toren, op 16 september 1897 viel en zijn nek brak; hij werd op deze plaats geboren op 10 mei 1860 -- en van Maria Sylvia Crabbe, 36 jaar oud en woonachtig op deze plaats. Het [kind] is vandaag om zeven uur 's ochtends geboren. Peter en meter zijn Henricus Crabbe & Juliana Vanlerberghe.

Om te weten uit welke parochie deze **doopakte** komt, moeten we opzoeken doen. Het eenvoudigste is om de **geboorteakte** te zoeken in vrijwilligersrab.be. Helaas is er in deze database van West-Vlaanderen geen geboorteakte van Odilon Veralleman te vinden. Zou onze doopakte afkomstig zijn van buiten West-Vlaanderen?

Maar dan vinden we in vrijwilligersrab toch iets: de overlijdensakte van Odilon. Hij is overleden als kind op 02-08-1901 in Oostnieuwkerke (bij Staden). In die overlijdensakte wordt de geboortedatum vermeld: 05-06-1898. Hij is dus dezelfde dag gedoopt. Maar waar is dan zijn geboorteakte? De registers 1891-1900 van Oostnieuwkerke staan niet op Agatha, noch op Familysearch en dus ook niet in vrijwilligersrab. Misschien zijn ze verdwenen?

In de overlijdensakte staan uiteraard ook de ouders van Odilon: Emilius Veralleman [° 10-05-1860 +16-09-1897 telkens in Oostnieuwkerke] en Maria Sylvia Crabbe [° 04-12-1862 +19.10.1921 telkens in Oostnieuwkerke]. We vinden ook dat dit koppel vóór Odilon al drie kinderen had van 6, 4 en 2 jaar oud.

De vader was op 16-09-1897 in de kerk van Oostnieuwkerke verongelukt, terwijl die in opbouw was. Over dit dramatisch ongeval, vinden we volgende getuigenis in de Brugse Franstalige krant La Patrie dd. 20-09-1897 (p. 3): <https://erfgoedbrugge.be/collectie/la-patrie-326045251-1>

— Jeudi, les travaux de construction de la nouvelle église d'Oostnieuwkerke ont été signalés par un double accident de personnes.
L'aide maçon Emile Veralleman, âgé de 37 ans, venait de monter sur un échafaudage d'une hauteur de 12 mètres avec une charge de mortier. Il déversa la charge dans une cuve tandis que le maçon Louis David était occupé à enlever ce qui restait encore de mortier.
Par le choc l'échafaudage se dégagea du mur et croula, entraînant dans sa chute les deux hommes.
Veralleman vint donner de la tête sur un monceau de pierres et fut blessé par les planches de l'échafaudage qui tombèrent sur lui. Il fut relevé dans un état lamentable. Il a succombé après avoir reçu l'extrême Onction.
Le maçon David a été plus heureux : il en a été quitte pour quelques contusions et est actuellement entièrement rétabli.
Veralleman était marié et père de trois enfants âgés de six, quatre et deux ans.

Dit krantenartikel maakt duidelijk dat Emile Veralleman als metserdiender betrokken was bij de bouw van de nieuwe kerk te Oostnieuwkerke. Hij was hierbij op 16-09-1897 met een lading verse mortel op een 12 meter hoge steiger geklommen. Op die steiger was ook metselaar Louis David aan het werk. Veralleman goot zijn mortel in een kuip op het moment dat Louis de oude mortel eruit haalde. Bij het gieten ontstond een schok waardoor de steiger van de muur loskwam en instortte. Veralleman viel hierbij op een hoop stenen en kreeg bovendien het hout van de stelling op zich. Hij raakte hierdoor zwaar gewond, en overleed kort daarna, na de ziekenzalving ontvangen te hebben. Louis was ook gevallen, maar kwam er met enkele kneuzingen vanaf.

De vrouw van Veralleman Emile was op dat moment blijkbaar hoogstens enkele weken zwanger. Als bijna 9 maanden later zijn zoontje in dezelfde kerk gedoopt wordt, kon de onderpastoor het niet nalaten te verwijzen naar dit tragische voorval. In een akte van de burgerlijke stand met haar geijkt stramien, zou je dit verhaal nooit gevonden hebben.

- - - - -

Toen Jo Patteeuw dit artikel las, kreeg hij een schok. In gedachten werd hij teruggeslingerd naar 29 juli 1997. Zijn vader, de 73-jarige Leon Patteeuw, gepensioneerd landbouwer en sinds enkele maanden voorzitter van de kerkfabriek van Sint-Jan in Wingene, was samen met een ploeg vrijwilligers de jaarlijkse kuis van de kerk aan het doen. Hij zou nog de spinnenwebben aan de brandglasramen boven het inkomportaal wegvegen, heeft misstapt en een drie meter naar beneden gevallen. Hij werd nog met de MUG overgebracht naar het AZ Sint-Jan, maar is tijdens het transport overleden.

“UIT ONZE BIBLIOTHEEK” (2): BOEKEN OVER HERALDIEK

Jean-Marie Bulthé

Dé parel van ons Documentatiecentrum is onze uitgebreide en zeer gevarieerde bibliotheek, vol met uitgaven die interessant zijn voor de genealoog in zijn stamboomonderzoek. In deze en komende edities van Brugse Stam zullen we telkens een boek of een boekenreeks in de schijnwerpers plaatsen.

De inhoud van onze boekenverzameling wordt mede bepaald door **schenkingen** die wij ontvangen van leden, maar ook van sympathisanten van Familiekunde in het algemeen en van onze afdeling in het bijzonder. Zo ontvingen we op het einde van vorig jaar enkele heel interessante werken, die bovendien de verscheidenheid van de inhoud van onze rekken belichamen: een beetje genealogie en een beetje heraldiek.

Het eerste werk, een schenking van de heer Wim DENEWETH, voorzitter van de Heemkring Oostkamp, was een tweedelig werk over de **Gemeentewapens in België**, meer specifiek in Vlaanderen en Brussel. Deze werken zijn een uitgave van de toenmalige bank DEXIA en dateren van 2002. De inhoud werd gerealiseerd door mevrouw Lieve Viaene-Awouters en de heer Ernest Warlop, in die jaren respectievelijk voorzitter en erevoorzitter van de Vlaamse Heraldische Raad. Zij dragen hun werk op aan wijlen Max Servais, die met zijn *Wapenboek* uit 1955 een mijlpaal betekende in de studie van de gemeentelijke heraldiek in België.

De aanleiding voor het opmaken van dit boek, met alle wapenschilden van de Vlaamse en Brusselse gemeenten, was het Decreet van de Vlaamse Gemeenschap dat alle Vlaamse gemeenten verplichtte een eigen wapen en vlag te bepalen.

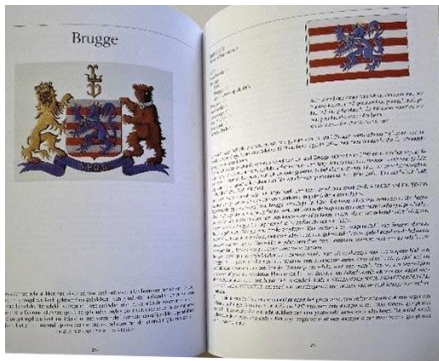

In de inleiding beschrijven de auteurs de 2 eeuwen gemeentelijke heraldiek en zegelkunde in Vlaanderen en de invloed van de toenmalige heersers en koningen. Verder wordt ook het algemeen concept van opmaken van wapenschilden besproken.

Daarna volgen de 3 belangrijke delen. Eerst alles wat België, de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse provincies betreft. Daarna het grote pakket Vlaamse gemeenten en om af te sluiten het Brussels Gewest en zijn vele gemeenten.

Van iedere gemeente wordt het wapenschild omstandig beschreven, zoals het gebruikelijk is bij het opmaken van een (familie) wapenschild. Aangezien de meeste entiteiten fusiegemeenten zijn, gaat dit niet alleen over het nieuwe fusie-wapenschild, maar worden deze van de deelgemeenten ook opgenomen en beschreven.

Als voorbeeld namen wij de stad Brugge die, in tegenstelling tot andere fusieplaatsen, het wapenschild van de hoofdgemeente (uit 1842) heeft behouden. Hierbij wordt ook de geschiedenis en de evolutie, voorafgaand aan het opmaken van het huidige blazoen, beschreven. Ook van alle met Brugge gefuseerde gemeenten werden de wapenschilden opgenomen met hun beschrijving.

Het tweede werk is een boek dat men eigenlijk zou moeten inkijken met archivarishandschoenen. Het is een werk uit 1851 met 563 pagina's en omvat vele voorname families uit Brugge. Dit werk, uiteraard zoals gebruikelijk in die tijd in de Franse taal, is van de hand van François Louis Van Dycke. Het kwam in ons bezit via voorzitter Jo Patteeuw.

Je kunt dit werk beschouwen als complementair aan de boekenreeks '*Bruges et le Franc*' die we behandeld hebben in ons vorig nummer. Eigenlijk doe je er als genealoog het best aan om beide werken te consulteren en er op zoek te gaan naar je Brugse familiegeschiedenis. Daarbij geeft dit werk achteraan ook de wapenschilden van de beschreven families. Daarmee is het misschien wel bondiger, maar het geeft ook meer heraldische informatie mee. *En misschien is het ook waarheidsgetrouwer?*

OPENINGSTIJDEN VAN ONS DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is **Moerkerkse Steenweg 190, 8310 Sint-Kruis-Brugge**. Om binnen te komen moet de trap genomen worden, wat het voor rolstoelgebruikers moeilijker maakt.

De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.

Check eventuele wijzigingen op fvbrugge.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdag van 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concreet voor de komende maanden in 2026:

- ma 02/03: Paul Lanssens	- ma 04/05: Reinhilde Aendekerk	- ma 06/07: Jo Patteeuw
- wo 11/03: Jo Patteeuw	- wo 13/05: Tony Strypsteen	- wo 08/07: Johan Salomons
- za 28/03: Hervé Ceulenaere	- za 23/05: Paul Lanssens	- za 25/07: Anne-Marie Viaene
- ma 06/04: gesloten (<i>paasmdg</i>)	- ma 01/06: Raf Barzeele	- ma 03/08: Reinhilde Aendekerk
- wo 08/04: Jean-Marie Bulthé	- wo 10/06: Johan Haerynck	- wo 12/08: Jo Patteeuw
- za 25/04: Johan Salomons	- za 27/06: Jean-Marie Bulthé	- za 22/08: Anne-Marie Viaene

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Tony, beide Johans en de vrijwilligers

Concreet zijn dit de dinsdagen en de donderdagen voor het 1ste sem. 2026:

do 05/03	di 10/03	di 17/03	di 24/03	do 02/04	di 07/04	di 14/04	di 21/04	do 30/04
di 05/05	di 12/05	di 19/05	do 28/05	di 02/06	do 11/06	di 16/06	do 25/06	di 30/06

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony en beide Johans voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar aldfaer@fvbrugge.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum in Sint-Kruis. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

SCHENKING VAN 7.500 BIDPRENTJES AAN ONZE BIBLIOTHEEK

Op 26 februari jl. mochten wij bij onze lezer Johan Gyssels in Lovendegem een schenking van ca. 7.500 bidprentjes ophalen, afkomstig van de werkgroep 'Archief en Heemkunde Lovendegem'. Hartelijk dank vanwege onze vereniging Familiekunde Brugge.

Rouwbriefjes, bidprentjes, stambomen, familieboeken, kwartierstaten, heemkundige werken worden door onze vereniging met dank aanvaard. U geeft ze definitief in goede handen. Ze zullen geconsulteerd kunnen worden door alle stamboomonderzoekers.

Wie ook iets wil schenken, kan afspreken via secretariaat@fvbrugge.be.

VRAAG EN ANTWOORD

Lezer en FV-lid **Eddy Kyndt** uit Zedelgem vindt in twee geboorteakten in Aartrijke de vermelding dat de vader ‘**dadelijk afwezig**’ was. Bv. in de geboorteakte van Rosalia Boffel (° 16.11.1857):

https://agatha.arch.be/data/images/513/513_9999_999_1226248_000/0_0497

Betekent het dat de vader dadelijk na de geboorte vertrokken is en de aangifte niet kon/wou doen?

Weet iemand de betekenis van ‘*de vader is dadelijk afwezig*’ in de vermelde geboorteakte?

Lezer en FV-lid **Adrien Goegebeur** uit Maldegem zocht de geboorte van **Coorevits Louis** (Lodewijk, Karel-Lodewijk, Charles-Louis), zoon van Petrus en Joanna Dewaele. De huwelijksakte van Louis vond hij in Anzegem op 10.01.1827. Daar lezen we dat hij geboren is in Anzegem op 01.06.1799, maar dat zijn geboorteakte niet bestaat. De datum wordt geattesteerd door ‘*een ekstrakt uit de Register der Kerspelen van dit gemeente, ..., behoorlijk gelegaliseerd door dit plaatselijk bestuur*’.

https://agatha.arch.be/data/images/516/516_9999_999_1071739_000/0_0512

In Wikipedia hebben we voor Adrien een artikel gevonden: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Kerspel>

Kan iemand toch meer toelichting geven over het Register der Kerspelen specifiek in Anzegem? Waar zou dat register te vinden zijn? En hoe moet je dit uitspreken: Kers-pelen, Ker-spelen of Kerspel-en?

Lezer **Marc Boone** meldt dat de akten van de burgerlijke stand 1796-1800 van Damme ontbreken.

Jo Patteeuw antwoordt dat Marc de parochieregisters kan raadplegen. Die zijn gedeponneerd in het Rijksarchief Brugge. De dopen en huwelijken zijn bewaard, de begrafenissen niet.

Fonds INV 120 (archieff Damme) - nummers 102 (dopen 1797-1803) en 103 (huw. 1798-1803).

Om in het Rijksarchief een document aan te vragen moet je online een afspraak maken en kunnen opgeven welke documenten moeten klaarliggen. Voor Brugge doe je de aanvraag op:

<https://webshop.arch.be/reservations/index.php?lang=DUT&depot=513>

Lezer **Luc Sels** (*niet de erector van de KU Leuven ... !*) uit Boechout is op zoek naar meer info over twee weeskinderen. Volgens de bevolkingsregisters van Duffel zouden **Ludovicus Isidorus Alfons Soons** (° Lier 08.12.1893) en zijn zus **Theresia Josepha Cyrilla Soons** (° Lier 17.02.1896) op 27.04.1904 verhuisd zijn van Duffel naar Sint-Kruis bij Brugge.

Jo Patteeuw vermoedt dat ze ‘geplaatst’ werden in de ‘**wezenschool H. Hart**’ te Sint-Kruis omdat ze nog geen 14 jaar waren. Mochten ze ouder geweest zijn, dan werden ze toevertrouwd aan een gezin om een stiel te leren en vooral om te werken voor hun kost en verblijf. Voor plaatsingen in de wezenschool moest betaald worden. Als de familie goed bij kas zat, zal daar moeilijk een spoor van terug te vinden zijn. Maar de grootste kans is dat de COO (het toenmalige OCMW) betaald heeft voor het verblijf van de kinderen. Van de H. Hartschool zijn bijzonder weinig archieven bewaard gebleven. De opvolger van de H. Hartschool is thans VZW Nieuwland (waar Jo Patteeuw ooit 3 jaar werkzaam was in de jaren 1970).

In de online akten van Groot Brugge, noch in Octopus is er een spoor te vinden.

Weet iemand meer over het latere leven van Ludovicus en Theresia Soons?

VRIJWILLIGERS GEVRAAGD: SPEURDERS NAAR TAALFOUTEN

Laurent Inghelbrecht inventariseert al 25 jaar - samen met **Anne Marie Van Basselaere**, **Nicole Van Accolyen**, **Dirk Verhaeghe**, **Koenraad Vandenbussche** en enkele gelegenheidsmedewerkers de burgerlijke procesdossiers van het Brugse Vrije in het Rijksarchief van Brugge. Ze namen al meer dan 60.000 dossiers van de 105.000 door. De eerste zijn raadpleegbaar op vrijwilligersrab.be [1].

Einde 2026 willen zij de procesdossiers nr. 22.001 tot 60.000 publiceren zodat dit gigantische werk voor iedereen beschikbaar komt. Die publicatie omvat van elk dossier een korte inhoud van een paar zinnnetjes. Zij zoeken enkele vrijwilligers om die korte inhouden na te lezen op taalfouten.

Wie wil kan contact opnemen via brugsestam@fvbrugge.be.

De duizenden gebruikers van deze unieke en fantastische bron zullen u dankbaar zijn!!

PROCESDOSSIERS V.H. BRUGSE VRIJE (15): KLASSEJUSTITIE? DOMME AANPAK? BEDROG?

Laurent Inghelbrecht

In deze rubriek bespreekt Laurent Inghelbrecht telkens één dossier, relevant voor de tijdgeest.

De aanpak van schepen Acaert in dit proces zou niet gekund hebben als hij een gewone Vrijlaet geweest was. De andere schepenen lieten hem in deze zaak zijn zin doen.

**** Rijksarchief Brugge - Processen Brugse Vrije - Ongeordend RAB BVO 58085 ****

Dienstknecht Niclaïjs Roelfort verhaalde voor de schepenen van het Vrije dat hij op maandag 10 augustus 1705 twee ruïnevelens van Louis Houvenaghel kocht voor 24 £ gr, wat voor hem wel twee jaarlonen was. Die veulens liepen in een stuk weiland van Pieter Panne in Houtave.

Het ondertekenen van de verkoopsovereenkomst en de betaling verliepen echter op slordige wijze. Ze gebeurden op café en de drie getuigen waren ongeletterd: Guillaume van Laecken, Cornelis Wallaert en Cornelis Fleurbaey. Daarenboven liet Roelfort, als nieuwe eigenaar, zijn aankoop niet afkondigen bij kerkgebod door de lokale amman aan de parochiegemeenschap, wat toen nochtans gebruik was.

Anderhalve week later, op 19 augustus, liet schepen jonker Jacques Egidius Acaert de lokale berijder Villers beslag leggen op die twee veulens omwille van achterstallige pacht die hij tegoed had van Louis Houvenaghel. Roelfort vroeg op 21 augustus aan schepen Acaert om af te zien van dat beslag, aangezien de veulens nu eigendom waren van hém en niet meer van Houvenaghel. Acaert weigerde om hierop in te gaan.

Op zaterdag 22 augustus 1705 diende Roelfort een rekest in bij de schepenen van het Vrije. Hij eiste dat het beslag van hun mede-schepen Acaert nietig verklaard zou worden, of dat het beslag op zijn minst in state zou gehouden worden met het aanstellen van een waarborg en dat hij zijn veulens zou mogen meenemen. De verweerder, schepen Acaert, 'moest' binnen de acht dagen antwoorden, maar permitteerde het zich om het trager aan te doen en zijn zaak eerst goed te regelen. Maar liefst 49 dagen later diende hij zijn antwoord in op zaterdag 10 oktober. Op dinsdag 13 oktober kwam de zaak voor.

¹ De criminele processen van het Brugse Vrije zijn bewerkt door Geert Tavernier. Ze staan ook op vrijwilligersrab.be. De criminele processen van de stad Brugge zijn bewerkt door Paul Coghe en Jean Marie Bulthé in Brugse Stam.

Acaert legde uit dat hij van Houvenaghel als zijn failliete ex-pachter nog geld tegoed had. Hij betwistte de aankoop van die veulens door Roelfort als een bedrieglijke, fictieve koop. Volgens hem was die verkoop geënceneerd, opdat Acaert niet aan die veulens zou kunnen raken.

Wie de waarheid sprak kunnen we niet weten, maar de aanpak van schepen Acaert als verweerder zou niet gekund hebben, als hij een gewone Vrijlaet was geweest.

Acaert stelde dat de staat en houding van schuldenaar Houvenaghel en eiser Roelfort duidelijk aantoonde dat het om een bedrieglijke verkoop ging. In zijn beeldspraak speelde hij met de normen van toen en kraakte zijn schuldenaar als iemand die na zijn faillissement stiekem wegliep:

“Houvenaghel is eenen uuytgheschudden boer, al van den jaere 1702 met den lanterne aen den dissel vertrocken sijnde van de prochie van Leffijnghe naer de prochie van Steenkercke in Veuren ambacht. Alwaer hij corten tijt gheweest sijnde, is vertrocken in de maent van april ofte meije 1705, wederom commen woonen int lant van den Vrijen ter prochie van Houthave in een cleen disch-huijseken aldaer als cortsittere.”

Acaert verhaalde dat schuldenaar Houvenaghel sinds zijn faillissement officieel niets meer had, dat hij al langer rondvroeg waar zijn Houvenaghel zijn goederen weg had gestoken en dat hij uiteindelijk van berijder Villers vernam dat die twee veulens bij Pieter Panne van Houvenaghel waren.

Het moet Houvenaghel ter ore gekomen zijn dat zijn schuldeiser Acaert aasde op die veulens. Nog voor Acaert er beslag op kon leggen, en om hem niet te geven wat hem toekwam, heeft volgens Acaert Houvenaghel

“met den heesschere, sijnde een jonck cnecht woonende ter prochie van Clemskercke met Pieter de Clercq, bestaen desen coop te fingieren. Men secht desen coop te fingieren, omme dat jonghe cnechten in dienste van hunne meesters niet ordinaire soodaenighe coopen aen en gaen.”

Acaert benadrukte dat koper Roelfort in Klemskerke dienstknecht was en verkoper Houvenaghel in Houtave woonde, dicht bij de grens met Meetkerke. Al kan het zijn dat Roelfort kort voordien die veulens zag, Acaert stak er de draak mee dat de verkoop besloten werd in een herberg in Meetkerke, waar Roelfort strikt genomen helemaal niet moest zijn om naar Houtave zijn veulens te kopen en op te halen:

“in eene herberghe buijten het ghesichte ofte aensien van de selve voelen ende ghelijck het sprickwoort luyt: “als catten in sacken”.

Acaert suggereerde dat Roelfort, Houvenaghel en de drie getuigen onderling allemaal vrienden en familie waren en noemde het verdacht dat het contract getekend werd op 10 augustus, de feestdag van de martelaar Laurentius. Kortom, alle aspecten van de omstandigheden maakten het volgens schepen Acaert duidelijk dat het hier ging om samenzwering. Te meer omdat er nooit sprake was van de levering van die veulens en daar in het koopcontract niets over stond.

Omdat er geen dadelijke levering was, noch kerkgebod, was volgens Acaert het plakkaat van 29 juli 1653 van toepassing dat dergelijke koopcontracten nietig verklaart.

Acaert eiste in een tweede rekwes, dat hij indiende met zijn antwoord, dat die staat van bescherming tegen het beslag en gedwongen verkoop opgeheven zou worden, dat die veulens onmiddellijk teruggebracht werden naar Panne's weiland en dat geprocedeerd zou worden van drie tot drie dagen. Dat laatste was voor hem als Bruggeling geen probleem. Voor zijn tegenstander Roelfort was dat als plattelandsbewoner onrealistisch. Roelforts procureur protesteerde dan ook.

De zaak ging bij de schepenen in het advies op 17 oktober 1705. Acaert kreeg alles wat hij vroeg: de tussentijdse uitspraak luidde dat de staat tegen het beslag verviel en dat de partijen per drie dagen moesten procederen.

Op de 20ste oktober was Roelforts repliek niet binnen en al op de 22ste verkreeg schepen Acaert van de schepenen dat die veulens openbaar per opbod verkocht werden door de lokale stokhouder en dat de opbrengst neergelegd moest worden op de griffie van de vierschaar.

Beide partijen mochten overgaan tot hun bewijsvoering. Op 23 december 1705 diende Roelfort zijn bewijsvoering in. Pas op 4 februari 1706 diende schepen Acaert zijn positiën in. De kans zit erin dat hij van één van de collega's of van een griffier getipt was waaruit Roelforts bewijsvoering bestond en met die informatie aan de slag ging.

Alvast vroeg Acaert dat Roelfort niet meer mocht responderen op zijn positiën als hij te laat zou reageren. Acaert, die zelf geen serieuze bewijsvoering had, probeerde dus om zijn tegenpartij schaakmat te zetten met het toepassen van procedureregels.

Acaert herhaalde in zijn bewijsvoering alles wat in zijn antwoord stond en vroeg aan Roelfort om die zaken punt per punt te erkennen of te loochenen. Ook als Roelfort niet zou antwoorden, zou dat Acaerts gelijk betekenen. Eerder dan iets te bewijzen, speelde Acaert hier weer met de normen van toen: wie arm is, is financieel niet te vertrouwen. Wat Acaert deed, was dus niet bewijzen dat bedrog gepleegd was, maar wel de eiser, Houvenaghel en de drie getuigen van de verkoop in diskrediet brengen, zoals in heksenprocessen.

Nog op dezelfde vierde februari dat de verweerder zijn positiën indiende, ging de zaak in het advies en werd het tussentijds vonnis gepubliceerd op 13 februari. Roelfort kon niet meer responderen op Acaerts positiën, met 'zulk profijt als naar rechte' voor Acaert.

Misschien was Roelfort bang dat dit burgerlijk proces zou overgaan in een crimineel proces. Paardendiefstal werd immers beschouwd als een zwaar misdrijf. Hoe zou dat moeten uitdraaien als hij zo mogelijk inderdaad toe zou moeten geven dat hij Houvenaghel hielp zijn twee veulens te onttrekken aan zijn schuldeiser? Of was de korte termijn die Acaert hem gaf om naar Brugge te komen, een advocaat te raadplegen en te responderen gewoon praktisch of financieel niet haalbaar? Of gaf zijn advocaat, familie of vrienden aan dat de zaak hopeloos was? Kon het zijn dat Acaert of de andere schepenen in hun omgang, attitude, bluff en zeggende woorden gemeen deden of intimideerden?

Uit de bronnen leren we er niks over, maar het lijkt erop dat de eiser doorhad dat de schepenen hun confrater lieten doen. Op 10 april 1706 gaf eiser Roelfort formeel aan dat hij deze zaak wou stoppen en instemde dat schepen Acaert het geld van die verkochte veulens zou krijgen. Acaert aanvaardde Roelforts 'uitscheed en consent tot lichting van het geld' en verzocht de collega's-schepenen dat ze dat zouden bevestigen met een decreet. Schepen Acaert eiste dat ze Roelfort veroordelen tot het betalen van alle proceskosten. De schepenen van het Vrije decreteerden op 10 juli 1706 Roelforts aanbod dat Acaert het geld mocht hebben, alsook de veroordeling van Roelfort tot de betaling van de proceskosten. Op 17 juli 1706 werd die uitspraak gepubliceerd.

Als Roelfort oprecht die veulens kocht en met dit proces zijn spaarcenten verloor, of als hij bedrieglijk met Houvenaghel een valse koopakte ondertekende zoals schepen Acaert beweerde, weten we niet. We kunnen wel concluderen dat de eiser Roelfort heel wat steken liet vallen, zoals het niet laten publiceren van een kerkgebod van die aankoop, het rekenen op ongeletterde getuigen en het dagvaarden van schepen Acaert voor zijn eigen collega's-schepenen van het Vrije. Al zou het misschien weinig verschil gemaakt hebben als hij hem zou gedagvaard hebben voor de Raad van Vlaanderen, want ook daar had Acaert kennissen en vrienden.

Was dat kerkgebod er wél geweest, dan zou Acaert te laat geweest zijn om de veulens van Houvenaghel op te eisen na de verkoop aan Roelfort.

Strikt genomen had Acaert achterstallige pacht tegoed van Houvenaghel, maar die was failliet. Dat de twee veulens die Houvenaghel na zijn faillissement nog bezat, moesten verkocht worden ten voordele van de schuldeisers, daar had Acaert gelijk.

Houvenaghel verkocht die veulens aan Roelfort. Wat Acaert dan wél kon, was van Houvenaghel de verkoopsom van 24 £ gr te eisen en hem zelfs laten gevangenzetten opdat hij zou betalen, of dat geld boven water laten komen. Maar Acaert had niet het recht om Roelforts nieuwe eigendom af te pakken.

We kunnen besluiten dat de schepen Acaert en de andere schepenen, allemaal heel rijke mensen, geen compassie toonden voor de arme dienstknecht Roelfort. Acaert kon de vermeende samenzwering niet bewijzen. Met bluff heeft hij de opbrengst van de verkoop van die veulens naar zich toegetrokken en de arme Roelfort laten opdraaien. Die twee veulens of de 24 £ gr geldwaarde ervan waren op zich voor hem financieel niet superbelangrijk. Hij was rijk genoeg om eens een failliete pachter mee te maken.

Zijn bewijsvoering was niet serieus en eigenlijk gebaseerd op beschimpen, door het beeld dat hij schetste van Roelfort, Houvenaghel en de drie ongeletterde getuigen. Hadden beide partijen hetzelfde maatschappelijk gewicht gehad, dat was hier zeker sprake geweest van injuriën met een tweede proces tegen schepen Acaert tot gevolg. Dat de schepenen de bewijsvoering van Acaert toelieten en de proceskosten niet verdeelden over beide partijen, zegt iets over het sociaal krediet dat arme mensen ontbeerden en bij uitbreiding over de klassenmaatschappij waarin ze leefden.

TERUGBLIK OP DE VOORBIJE ACTIVITEITEN

LEZING: HET RAADSEL VAN HET FORT LAPIN

Op maandagavond 23 februari hadden we met 109 aanwezigen een nieuw record qua opkomst in de zaal van de CM in Sint-Kruis. Luc Penninck gaf ons de brede geschiedenis van de fortificaties en van het Fort Lapin in het bijzonder. Dit fort werd gebouwd in 1664 om de nieuw gegraven Handelskom te beschermen. De Handelskom was een onderdeel van het kanaal Brugge-Oostende.

© Foto Monique Depraetere

De grote vraag was «van waar komt de naam ‘Fort Lapin’». Na de pauze bouwde de spreker de spanning op met de verhalen over zijn speurtochten in Wallonië, Frankrijk en Nederland. Pas helemaal op het einde toverde hij het spreekwoordelijke *konijn* uit zijn hoed en gaf hij zijn conclusie over de oorsprong van de naam.

Vandaag is het Fort Lapin een buurt in het zuiden van de recentere parochie Sint-Jozef. De Graaf de Mûelenaerelaan heeft nog de vroegere vorm van de rand van het fort. Het bekende restaurant ‘De Grilloir’ is gelegen op de hoek. Het winkelcentrum daarnaast wordt binnenkort omgevormd tot een woonzone. De artisanale brouwerij ‘Fort Lapin’ in Dreef ter Panne 2, ontleende haar naam aan deze buurt. De eigenaar was trouwens een van de zeer geïnteresseerde toehoorders op de lezing.

